

CONTABILITATEA ȘI AUDITUL DECONTĂRILOR CU PERSONALUL

Marina GALUȘCA, Facultatea de Științe Economice

Effective management of staff, considered a key resource of the enterprise, is one of the most important link in the success of its strategy. The thesis „Accounting and auditing settlements with staff” contains the characteristic and composition of the labor costs, the content of the concept of salary and the payroll forms existing in our country. The highlight of the respective thesis is the settlement accounting audit staff.

The main purpose of this thesis is to study methods of accounting and auditing settlements with staff to create an audit plan. The development of the work required to study the main provisions of the new accounting system, legal acts related on labor regulation – Pay Law, Labour Code, Law on auditing, various instructions etc. The research outlines different possibilities to improve the accounting and auditing of disbursements with staff towards increasing business performance.

Unul dintre factorii în lipsa căruia chiar și cele mai bune active și investiții de capital nu ar putea garanta rezultatul dorit îl constituie resursele de muncă ale entității, prețul căreia este salariul.

Plățile salariale reprezintă principala sursă de venit a muncitorilor, cu ajutorul cărora se efectuează controlul asupra unității de muncă și a producerii, acestea având menirea de a stimula lucrătorii la procesul de muncă și de a contribui la sporirea calității și productivității muncii.

În ultimii ani s-au creat noi relații între stat, organizații și salariați. Astăzi, entitățile au dreptul să își aleagă de sine stătător sistemele și formele de salarizare, ținând cont de specificul și sarcinile activității acestora, raporturile de muncă dintre angajator și salariat fiind legalizate din punct de vedere juridic de salariul tarifar convenit și de contractul de muncă individual sau colectiv.

Contabilitatea și auditul decontărilor cu personalul sunt analizate în baza datelor entității „EUROSTUDII” S.R.L., al cărei principal gen de activitate ține de domeniul evidenței contabile, de întreținerea și repararea mașinilor de birou și a tehnicii de calcul.

Pentru elaborarea prezentei lucrări a fost necesară studierea prevederilor principale ale noului sistem contabil, a actelor normative ce țin de reglementarea muncii – Legea salarizării, Codul muncii, Codul Fiscal, Legea cu privire la activitatea de audit, diferite instrucțiuni etc.

Analizând și generalizând situația contabilității și auditului acestui sector, se constată că în cadrul entităților economice, salarizarea angajaților se efectuează în conformitate cu cerințele Standardelor Naționale de Contabilitate și cu actele normative în vigoare ce determină principiile economice, juridice și organizatorice ale decontărilor cu personalul.

Contabilitatea decontărilor cu personalul este un sector al evidenței contabile care necesită un volum semnificativ de lucru. Acesta se deosebește prin prelucrarea unei largi game de informație și documente primare, cauzată de diversitatea formelor și sistemelor de retribuire a muncii, de complexitatea metodicii specifice efectuării unor calcule și de reglementarea strictă a termenelor prelucrării informației.

În vederea organizării eficiente a contabilității și auditului decontărilor cu personalul, o deosebită importanță revine perfectării documentelor primare în baza cărora se înregistrează operațiile economice aferente calculului retribuției, reținerilor din salariu și achitării acestuia, întocmirii corecte și prezentării la termenul stabilit de legislație a dărilor de seamă, a planului/programului de audit și a Raportului auditorului.

Evidența decontărilor cu personalul necesită întocmirea următoarelor documente primare: ordine – de angajare, transfer, concediere, acordare a concediilor medicale, de odihnă sau din cont propriu, carnet de muncă, contract individual/colectiv de muncă, fișa personală, cerere de scutiri, ancheta persoanei asigurate, inscripția recipisă, lista nominală a persoanei asigurate angajate, tabel de pontaj, stat de calcul și plată, certificatul medical etc.

Reținerile din salariu se efectuează în baza documentelor justificative – stat de calcul și plată, act de inventariere, lista de plată, diverse contracte, titluri executorii etc.

Calculul contribuțiilor de asigurări sociale și contribuțiilor de asigurări medicale se efectuează lunar, conform *Legii bugetului asigurărilor sociale de stat* și *Legii cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală* pe anul respectiv.

Modul de calculare, reținere și achitare la buget a impozitului pe venit al angajaților este reglementat de prevederile Codului Fiscal și *Instrucțiunii Ministerului Finanțelor cu privire la reținerea impozitului pe venit la sursa de plată*.

Un moment important îl constituie prezentarea la timp a dărilor de seamă lunare (forma BASS, REV5, IRV14), trimestriale (forma

MED08) și anuale (forma IALS14) aferente decontărilor cu personalul, ținând cont de modificările permanente în legislație.

Pentru a verifica corespunderea cu actele normative a calculului salariului, a reținerilor efectuate și a corectitudinii evidenței contabile, se efectuează auditul decontărilor cu personalul.

Pentru a realiza cu succes scopul auditului, este necesar a parcurge etapele de bază ale desfășurării acestuia:

- planificarea – întocmirea planului general de audit și a programului de audit;
- exercitarea auditului – aplicarea procedurilor de audit pentru obținerea dovezilor, documentarea și înregistrarea rezultatelor efectuării auditului;
- finalizarea auditului – formularea opiniei de audit și întocmirea Raportului auditorului.

Exercitarea auditului reprezintă un indicator care ajută entitatea să determine punctele sale slabe și să ia decizii operative pentru înlăturarea neajunsurilor.

Anume din acest considerent, această verificare e necesară și constituie o parte componentă a funcționării eficiente a fiecărei entități.

În consecința unor condiții și procese nefavorabile, remunerarea muncii nu mai îndeplinește funcția stimulativă. Acest fapt explică necesitatea elaborării unor măsuri eficiente aferente politicii de salarizare adoptate de entitățile din Republica Moldova.

Astfel, în scopul înlăturării abaterilor depistate la entitate și ameliorării situației contabilității decontărilor cu personalul, se propun următoarele:

- studierea modului de ținere a evidenței contabile la nivel internațional, a publicațiilor existente cu referire la problema în cauză;
- completarea deplină și operativă a tuturor rechizitelor primare pentru a obține date necesare pentru evidența sintetică și analitică;
- stagiunea permanentă a lucrătorilor contabilității în scopul ținerii corecte a contabilității;
- constituirea lunară a provizioanelor pentru plata concediilor;
- respectarea, în cadrul sistemului de salarizare, a nivelului minim garantat al salariului;
- asigurarea unui climat social-psihologic favorabil la locul de muncă, prin aprecierea personalului, recunoașterea meritelor și motivarea lui.

Cercetarea a urmărit sistematizarea și extinderea cunoștințelor teoretice și practice în evidența contabilității și auditului decontărilor cu personalul, precum și realizarea, în acest sens, a unei viziuni de ansamblu atât din punct de vedere economic, cât și contabil.

Referințe:

1. Legea contabilității nr.113-XVI din 27 aprilie 2007. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr. 90-93.
2. Legea privind activitatea de audit nr.61 din 16.03.2007. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2007, nr. 117-126.
3. Legea salarizării nr.847-XV din 14.02.2002. În: *Monitorul Oficial*, 2002, nr. 50-52.
4. Legea privind bugetul asigurărilor sociale de stat nr.73 din 12.04.2015. În: *Monitorul Oficial*, 2015, nr. 102-104.
5. Hotărâre a nr.165 din 09.03.2010 cu privire la cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real. În: *Monitorul Oficial*, 2010, nr. 35.
6. BODAREV, P. *Auditul financiar*. Chișinău: Tipografia centrală, 2003. 293 p.
7. NEDERIȚĂ, A. *Contabilitate financiară*. Ediția a II-a. Chișinău: ACAP, 2003. 640 p.

Recomandat
Lilia LAVRENCIUC, lector superior